اۋەلگى ماقساتتى ۇمتپاۋ بورىشتى ەستە بەرىك ساقتاۋ

"شەكارا لەنياسى قاي جەردە بولسا، ٴبىز سول جەردى" كۇزەتەمىز

ـــ اقتاۋ اۋدانى بۇلۇڭكول اۋىلىنداعى شەكارا قورعاۋشى مامەتنۇر وبۇل اسەن جونىندە

جانىمزداعى ۇلگىلەر

□ ٴتىلشىمىز ۋاڭ شيگۇيۇي

6 ـ ايدىڭ 28 ـ كۇنى مامەتنۇر وبۇل اسەن ۇرىمجىدە اۋتونوميالى راۋىنىڭ 6 ـ كەزەكتى ٴمۇرال ۇلگىلەردىڭ تاراتۋ سالتىنا قاتىناسقاننان كەيىن، اقتاۋ اۋدانىنىڭ اۋدان قالاشىعىنا قايتىپ كەلىپ، تۇستە تاۋداعى ۇيىنە ـــ پامىر ۇستىرتىندەگى تەڭىز دەڭگەيىنەن 4000 مەتر بيىكتىگى بۇلۇڭكول اۋىلى سۇباس قىستاعىنا تارتتى.

اۆتوكولىك تاۋدان اسىپ، تۇنەلدەردەن ٴوتىپ، مولشەرمەن 3 ساعات تاي جۇرگەننەن كەيىن، كوسلىپ جاتقان اسقار تاۋدىڭ اراسىنداعى بىرنەشە قاتار جاتاعان ٴۇيدىڭ الدىنا كەلىپ توقتادى، مىنە بۇل ونىڭ تۇرمىس كەشىرىپ جاتقان جەرى. مامەتنۇر 40 جىلدىڭ الدىندا اكەسىنىڭ، ٴوزى سياقتى شەكارا قورعاۋشىسى بولىپ ىستەيتىن وبۇل اسەننىڭ مىنا جولدا تەك تۇيەمەن 3 كۇن جۇرەتىندىگىن ايتتى.

بۇگىنگى تاڭدا، بۇل ارادعى تاس جول اسفالت جولعا، تۇيە اۆتوكولىككە وزگەردى. مامەتنۇر بىلاي دەدى: "اتامنان باستاپ ساناعاندا، ٴبىزدىڭ ۇيدەگى شەكارا قورعاۋشىلار 4 ـ ۇرپاققا جالعاسىپ وتىر، جيىنى 16 شەكارا قورعاۋشى شىعىپتى".

تاپسىرمانى ۇمتپادى

شەكارانى 20 جىل بويى شارلاۋعا تاباندى بولدى

اقتاۋ اۋدانىنداعى تۇراعىنان اتانعان كەزدە، مامەتنۇر الا جۇرەتىن زاتىن ـــ سۇ جاڭا كىشكەنتاي تەرى چەمودانىن مۇقيات رەتتەدى. ىشىنە ٴوزى سىلىق العان كەزدە كيگەن كيىمىن، ٴمۇرال ۇلگىسى سىلىق قاعازىن جانە سىلىق لوڭقاسىن ادەمىلەپ قاتتاپ ـ بۇكتەپ سالدى، قىپ ـ قىزىل وقا باۋدى ٴتورت بۇكتەپ، ەك ۇستىنە سالدى.

ۇيدەن شىعاردا 77 جاستاعى قارت اناسى ونىڭ ۇستىندەگى كيىمىن تۇزەپ جاتىپ، باسەڭ ۇنەمەن: "بارعان سوڭ قىزمەتتەگى جاقسى ىستە، دەنساۋلىعىڭا كوڭىل ٴبول" دەدى.

تاۋ بوكتەرىندە كۇن شۇعىلاسىن شاشىپ تۇرسا، تاۋ باسىندا تەرىستىك جەلى ازىناپ تۇر. اسقار تاۋ، قۇزار شىڭدارىنىڭ اراسىندا مامەتنۇر مەن باسقا 11 مالشى وتباسىنىڭ ەكى قاتار جاتاعان ٴۇيى تىم جۇپىنى كورىنەدى، ٴبىراق ۇيلەردىڭ ەسىك الدىندا جەلمەن جەلبىرەگەن مەملەكەت تۇي ەرەكشە كوز تارتادى. جەل بارعان سايىن ۇدەپ، جاڭبىر تامشىلارى ارالاسا ساباڭلاي باستادى، ايەلى پەشكە وتتى مازداتا جاقتى، مامەتنۇر شەكارا قورعاۋداعى جان تەبىرەنتەرلىك ٴبىر حيكايانى جەلدىرتىپ وتىر.

37 جىلدىڭ الدىندا، 7 جاستاعى مامەتنۇر 1 ـ رەت اكەسىنە ىلەسىپ شەكارا لەنياسىمەن جۇرەدى. ايىنمەن قازدىيىپ تۇرعان شەكارا بەلگىسىنە قاراپ تۇرىپ، اكەسى وعان: "انا جاق وزگەلەردىڭ مەملەكەتى، مىنا جاق ٴبىزدىڭ مەملەكەتىمىز" دەيدى. ول اكەسىنە ىلەسىپ ٴبىر جاعىنان، مال جايىپ، ٴبىر جاعىنان، شەكارا قورعايدى، ۇستىرتتە كۇن ارتىنان كۇن ٴوتىپ، انە ـ مىنە دەگەنشە 17 جىل وتە شعادى. اكەسىنىڭ قاراپايىم دا بەرىك سەنىمى وعان تەرەڭ نەپىل كورسەتەدى: "شەكارا لەنياسى قاي جەردە بولسا، ٴبىز سول جەردى كۇزەتەمىز".

مامەتنۇر وتباسىنىڭ شەكارا قورعاۋ تاريحى ونىڭ اتاسىنان باستالعان، كەيىن بۇل مىندەت اكەسىنە تابىستالعان. مامەتنۇر 24 جاسقا شىققان جىلى اكەسى شەكارا قورعاۋ مىندەتىن مامەتنۇرعا تاپسىرىپ بەردى. اكەسى وعان: "مەنىڭ جاسىم ۇلعايدى، سەندەر شەكارانى ۇزدىكسىز قورعاڭدار" دەيدى. اكەسىنىڭ تاپسىرماسىن ەسىندە ساقتاعان مامەتنۇر ۇستىرتتە كۇنى بۇگىنگە دەيىن تاباندىلىق تۇرىپ كەلەدى، سودان بەرى دە 20 جىل ٴوتتى.

10 جىلدىڭ الدىندا، مامەتنۇر اۋلاسىنا تۇ شعارۋ باعانىن ورناتىپ، اپتا سايىن شەكارا قورعاۋشىلارمەن بىرگە مەملەكەت تۇىن شىعاراتىن بولدى، ول: "بۇل وتانىمىزدىڭ سيمۋولى" دەيدى.

اۋەلگى ماقساتىن وزگەرتپەدى

جاپا ـ ماشاقاتتان تايسالماي، مەكەنىن قورعادى

ٴۇستىرتتىڭ اۋا رايى سان قۇبىلىپ تۇرادى. 6 ـ ايدىڭ 28 ـ كۇنى تۇستەن كەيىن قىسقا عانا بىرنەشە ساعاتتا الدىمەن جاڭبىر جاۋىپ، سالدەن سوڭ بۇرشاققا اينالدى، قاس قارايعاندا قار قىلاۋلاپ جاۋا باستادى. وتكەن نەشە ونداعان جىلدا مامەتنۇر وتباسىنداعىلار مىنە وسىنداي جاپالى ورتادا وتانىمىزدىڭ شەكارا لەنياسىن تابانداپ كەلگەن قورعاپ كەلدى.

تاۋدىڭ اۋا رايى سۇركەيلى كەلەدى، جەرگىلىكتى ادامدار ازدى ـ كوپتى ٴتىسى ٴتۇسپ قالادى. وسى جىلدارداعى مامەتنۇردىڭ 6 ٴتىسى ٴتۇسپ قالدى. ول: "قىستا شەكارانى شارلاپ شولدەگەندە قار جەيمىن، ۇاقىت ۇزارا كەلە تىستەرىم ٴتۇسپ قالدى" دەدى.

ۇزاق جىل بويى جاپالى تۇرمىس وتكىزگەندىكتەن، مامەتنۇر اسقازان اۋرۋىنا جانە رەۋماتيزم اۋرۋىنا شالدىقتى. ونىڭ ۇستىنە مامەتنۇر ابىرجىسا بولعانى جۇرەگى جايسىزدانادى. ول مۇنىڭ ٴبىر رەت شەكارانى شارلاپ جۇرگەندە قاتەرگە جولىققانىن كەيىنگى زاراپ ەكەندىگىن ايتتى.

2008 ـ جىلى قىس كۇندەرىنىڭ بىرىندە مامەتنۇر شەكارانى شارلاپ جۇرگەندە، جولدىڭ ٴبىراز بولەگى موتوتسيكلمەن جۇرۇگە كەلمەي، لاجسىزدان جاياۋ جۇرەدى. كۇتپەگەن جەردەن قالىڭ قار جاۋىپ، ول تاۋدان تۇسكەنشە كۇن باتىپ كەتەدى. ول كەلە جاتىپ كەنەت جىلتىراعان 4 كوزدى كورەدى. "2 قاسقىر سول كەزدە مەنەن نەبارى 200 دە 300 مەتر السىتا ەدى". مامەتنۇر قەسىلتايىڭ ساتتە، ٴوزىنىڭ ايعايى سالىپ، قاسقىرلارعا تاس اتقىلاي بەرگەندىگىن ەسكە الدى. قاسقىر قاشىپ كەتكەننەن كەيىن، مامەتنۇردىڭ تارىسىلداعان جۇرەگى ازەر ورنىنا تۇسەدى.

نەشە ونداعان جىل بويى قيىن ـ قىستاۋ جاعدايدى باستان وتكىزگەن مامەتنۇر شەكارانى قورعاۋدىڭ جاپاسىن ابدەن بىلەدى. ول ٴوزىنىڭ بالا كۇنىنەن وسىندا ەرجەتكەندىگىن، شەكارانى قورعاۋ ٴوزىنىڭ ٴۇيىن قورعاۋ ەكەندىگىن، قانشا جاپا ـ ماشاقات تارتسا دا تاتيتىندىعىن ايتتى.

العان بەتىنەن قايتپادى

4 ۇرپاق ادام شەكارانى تاپجىلماي كۇزەتتى

مامەتنۇردىڭ ۇلكەن قىزى گۇلجامال مامەتنۇر وسى وتباسىنداعى 4 ـ ۇرپاق شەكارا قورعاۋشى. بىرنەشە كۇننەن بەرى، ول شەشەسىمەن، سىڭلىسىمەن بىرگە تەلەۋيزوردان اكەسىنىڭ ۇرىمجىدە سيلىق العاندىعىن تەبىرەنە تاماشالادى ٴارى وسىدان ٴتۇسىرىپ العان سۇرەتتەرىن ۇيىنە چاتتىعى دوستار شەڭبەرىنە قايتا ـ قايتا شعاردى، كوڭىلىن ماقتانىش جانە داڭق كەرنەدى.

گۇلجامال ورتا مەكتەپ تاۋىسقاننان كەيىن تاۋعا قايتىپ، شەكارا قورعاۋشى بولدى. ول العاش قايتىپ كەلگەندە وكىنگەندىگىن، الايدا اكەسى مەن سونشاما كوپ شەكارا قورعاۋشىنىڭ ۇزاق جىلدار بويى شەكارانى قورعاعاندىعىن كورگەندە، ٴوزدىنىڭ دە جاۋاپكەرشىلىگى بار ەكەندىگىن سەزىنگەندىگىن بۇكپەسىز ايتتى.

مامەتنۇردىڭ ۇلكەن اعاسى، بيىل 60 جاستان اسقان تاجى وبۇل دا شەكارا قورعاۋشى. مامەتنۇر جونىندە ول: "ٴىنىم تاڭداۋلى شەكارا قورعاۋشى، اكەمىز سياقتى وزات" دەپ ماقتادى.

مامەتنۇر ٴار جولى تاۋدان تۇسكەندە، شەشەسى تاشبۇ ٴسىلام ودان شەكارانى قورعاۋ جاعدايىن سۇراپ تۇرادى. مامەتنۇردى قاريا ەرەكشە ايابىپ: "ول ٴار جولى قايتىپ كەلگەندە، مەن وعان دەنساۋلىعىن تەكسەرتۇدى ايتامىن، الايدا ول ۇنەمى اسىعىس ـ ۇسىگىس تاۋعا شىعىپ كەتەدى" دەدى. ايتسە دە كاريا ۇلدارى مەن نەمەرەلەرىنە شەكارانى، ٴسوز جوق، جاقسى قورعاۋدى تالاپ ەتەدى. ول: "شالىم كوزى تىرىسىندە ۇنەمى 'ۇلدارىم مەن نەمەرەلەرىم وسى ارادا تۇرمىس كەشىرەدى ەكەن، ٴسوز جوق، وتانىمىزدىڭ شەكارا لەنياسىن ويداعىداي قورعاۋى كەرەك' دەپ وتىراتىن" دەدى.

وسى بىرنەشە جىلدا مامەتنۇر ٴبىرتالاي داڭققا يە بولدى، مامەتنۇر سيلىقتارىن، زەر باۋلارىن رەت ـ رەتىمەن ٴۇيىنىڭ قابىرعاسىنا ٴىلىپ قويدى. شەشەسى مۇنىڭ بارلىعى پارتيا مەن مەملەكەتتىڭ ۇلىنا بەرگەن داڭق ەكەندىگىن ايتتى. "ۇلىم تاڭداۋلى شەكارا قورعاۋشى، وتانىمىزدىڭ شەكاراسىن جاقسى قورعاۋ ونىڭ جاۋاپكەرشىلىگى"، ـ دەدى ول.

رايونىمىزدىڭ ٴبىداي جىناۋ، ساقتاۋ ٴتۇزىمى رەفورماسى كوپتەگەن يگىلىكتى جۇزەگە اسىردى

(باسى 1 ـ بەتتە)

اقپار جاريالاۋ ماجلىسىندە اۆتونوميالى رايوندىق استىق جانە زاتتىق قور مەكەمەسىنىڭ ورىنباسار مەڭگەرمە دارەجەلى كادرى لىۋ شۇەمەيگ مىنالاردى ٴبىلدىردى: ٴبىر جىلدان ارتىق ۋاقىت ىزدەنىس جاساۋ، امالداتتان وتكىزۋ ارقىلى رايونىمىز ساپانى ٴوسىرىپ، ونىمدىلىكتى جوعارىلاتۋدى باعدار ەتكەن، رايونىمىزدىڭ جاعدايىنا، استىقتىڭ جاعدايىنا ۇيلەسەتىن ٴبىداي جىناۋدىڭ، ساقتاۋدىڭ بازارلاندىرىلعان جاڭا مەحانيزمىن ورناتىپ، رايونىمىزدىڭ ەگىن شارۋاشىلىق ونىمدەرى باعاسىنىڭ قالىپتاسۋ مەحانيزمىن جانە جىناۋ، ساقتاۋ ٴتۇزىمى رەفورماسىن ىلگەرىلەتۋدە ماڭىزدى قادام تاستادى.

لىۋ شۇەمەيگ مىنالاردى تانىستىردى: رەفورما ساياساتتىق قامالدارىدا جويىپ، مەملەكەت مەنشىگىندەگى استىق كاسىپورىندارى، حالقىنىڭ كاسىپورىندار، استىق دەلدالدارى سياقتى كوپ نەگىزدى تۇلعالاردىڭ بازاردا بىرگە ساتىپ الاتىن جاڭا جايدىن قالىپتاستىرىپ، مەملەكەت مەنشىگىندەگى استىق كاسىپورىندارىنىڭ ساياساتتىق جىناۋ، ساقتاۋدا "جەكە دارا ويىن" وينايتىن كوپ نەگىزدى بازار تۇلعالارىنىڭ "ٴىبىر ساحنادا باسەكەلەسۋ"نە قاراي بۇرىلىس جاساۋىن جۇزەگە اسىرىپ، بازار فاكتورىن جەبەپ، كاسىپورىندارداعى كومەسكى كۇشىن تاسقىنداتىپ، استىق بازارىن جاندانداردى. رەفورما ارقىلى ساپالى استىقتى جوعارى باعادا ساتىپ الۋدى جۇزەگە اسىرىپ، قالىڭ ەگىنشىلەردىڭ ساپالى ٴبىداي ەگۋ بەلسەندىلىگىن قوزعاپ، استىقتىڭ قامداۋ جاعىنداعى قۇرىلىمدىق رەفورماسىن ىلگەرىلەتۋ ٴۇشىن بىشكى قوزعاۋشى كۇش تۇىندايتىنى. ٴتۇرلى بازار تۇلعالارىنىڭ ەگىنشىلەرگە قىزمەت ەتۋىن تانىمىن كورنەكتى كۇشەيتىپ، استىق ساتانىن ەگىنشىلەردىڭ رازىلىق دارەجەسىن كورنەكتى جوعارىلاتتى. استىق ەگەتىن ەگىنشىلەر تيىمدىلىككە كەنەلدى، ٴبىداي دى ساتىپ الۋ باعاسى جاپىاي جوعارىلادى، اسىرەسە، ساپالى ٴبىدايدى ساتىپ الۋ باعاسى كورنەكتى دارەجەدە جوعارىلادى.

بيىل اۆتونوميالى رايونىمىزدىڭ ٴبىداي جىناۋ، ساقتاۋ ٴتۇزىمى رەفورماسى جۇرگىزىلگەندىگىنە ەكىنشى جىلى، اۆتونوميالى رايون استىقتىڭ قامداۋ جاعىنداعى قۇرىلىمدىق رەفورماسىن ىلگەرىلەتۋدى ۇزدىكسىز ارقاۋ ەتىپ، بازارلاندىرىلعان رەفورما بەتالىسىنان جازباي، ماسەلەنى باعدار ەتۋگە تابانداپ، رەفورمانى ۇزدىكسىز تەرەڭدەتىپ، ٴبىداي جىناۋ، ساقتاۋ مەحانيزمىن كەمەلدەندىردى.

شىنجياڭدا ٴبىدايدىڭ بىرلىك ٴونىمىنىڭ رەكوردى جاڭالاندى

(باسى 1 ـ بەتتە)

ماماندار گرۋپپاسى ٴبىدايدىڭ ٴوسۋ جاعدايىن كورگەن سوڭ، «بۇكىل ەلدىڭ استىق جوعارى تۇسىمىندە سىناق رەتىندە ٴوندىرىپ تەكسەرىپ وتكىزىپ الۋ ٴادىسىن جاساۋ (سىناق رەتىندە اتقارىلادى)» تالابىنا ساي، جەردى ولشەۋ، ماشينامەن ورىپ سوعۋ، سالماعىن ولشەۋ، سۋ قۇرامىن ولشەۋ، بوگدە زات مولشەرىن ۇلگى الىپ ولشەۋ سياقتى بۇىندار ارقىلى تەكسەرىپ وتكىزىپ الۋ پىكىرىن دايىندادى.

ماماندار گرۋپپاسى تۇتاسقان ناقتى ورىلاتىن 3.18 مۋ جەردى كەزدەيسوق تاڭداپ الدى، بۇل جەردەن الىنعان ٴبىداي ٴدانىنىڭ سالماعى 2346 كيلوگرام، بوگدە زات مولشەرى 0.1%، ورتاشا سۋ قۇرامى 13.68% بولدى، 13%تىك سۋ قۇرامى بويىنشا سىندىرىپ ەسەپتەگەندە، شىندۇڭ 60 ـ ٴونومىرلىنىڭ مۋ باسىندىق ٴونىمى 731.3 كيلوگرامعا جەتتى. اۆتونوميالى رايوندىق اۋىل شارۋاشىلىعى، اۋىل ـ قىستاق مەڭگەرمەسى شىنجياڭدا دۇمبە ٴبىدايدىڭ ناق بىرلىك ونىمىندەگى رەكوردتىڭ جاڭالانعانىن تۇراقتاندىردى.

شىنجياڭ ەگىن شارۋاشىلىعى علىم اكادەمياسىنىڭ ٴبىداي جەتىلدىرۋ مامانى لەي جۇنجيە بىلاي دەدى: وسى ۇلگى اتىزى تاڭداۋلى سورتتى، تاڭداۋلى ٴادىستى سايكەسترۋ، سۋ مەن تىڭايتقىش ٴبىر تۇلعالاردان جوعارى ٴونىمدى تامشىلاتىپ سۋ ۇنەمدەپ سۋارۋ، ٴبىر بۇركۋ ارقىلى كوپ ٴتۇرلى دەرت ـ دەربەزدەن ساقتانۋ، سۋ ۇنەمدەۋ، تىڭايتقىشتى، ٴدارىنى ازايتۋ سياقتى كوپ ٴتۇرلى جەتىلدىرۋ تەحنيكالارىن شوعىرلاندىرۋ ارقىلى جوعارى ٴتۇسىمدى، جوعارى ٴونىمدى، تىڭايتقىش، ٴدارى ازايتىلعان جاسىل ٴونىمدى ارتتىرۋ نسانىاسىنا جەتتى. جوعارى ٴتۇسىم رەكوردىنىڭ جاڭالانۋى ٴبىدايدىڭ وڭتۇستىك شىنجياڭدا ٴبىدايدان ٴبىرشاما مول ٴونىم الۋ مۇمكىندىگى بار ەكەنىن، جاڭا سورتتىڭ جەتىلدىرىلۋى شىنجياڭنىڭ استىق حاۋىپسىزدىگىنە تەحنيكا جاقتان تىرەك بولىپ، وڭتۇستىك شىنجياڭداعى 4 ايماق ـ وبلىستىڭ كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋىنا دەم بەرەتىندىگىن كورسەتتى.

استىق جيۋعا ادام، استىق جيۋعا اقشا، استىق جيۋعا قامبا بار

(باسى 1 ـ بەتتە)

دەر كەزىندە بازارعا كىرىپ ساتىپ الۋدىنا قولداۋ كورسەتكەن. ٴبىداي ۇنىن ماڭىنەرلەۋ كاسىپورىندارى سياقتى كوپ نەگىزدى تۇلعالاردى بازارعا كىرىپ ساتىپ الۋعا ۇزدىكسىز شابىتتاندىرىپ، استىق ساتىپ الۋ ـ ساتۋ كاسىپورىندارى مەن مانەرلەۋ كاسىپورىندارىنىڭ سەلبەستىكتى كۇشەيتۋىن ىلگەرىلەتىپ، كوپ نەگىزدى تۇلعالار بەلسەنە ات سالىسقان، ٴوندىرۋ، ساتىپ الۋ، ساقتاۋ، مانەرلەۋ، ساتۋ ٴوزارا ۇشتاسقان، ساپالى استىقتى جوعارى باعادا ساتىپ الۋدىڭ استىق جىناۋ ـ ساقتاۋ جاڭا جاعدايىن قالىپتاستىرۋعا كۇش سالىپ، "استىق جيۋعا ادام بار" بولۋدى ناقتاپ تىاناقتاندىرۋعا شىنايى كەپىلدىك ەتكەن.

بۇكىل رايونىمىز سەنىمدىلىك كەپىل قورى ارقىلى قارىز اقشا الاتىن 150 كاسىپورىندى تەكسەرىپ تۇراقتاندىرعان، بۇل 2018 ـ جىلداعىدان 5 كاسىپورىن ارتقان. جۇڭگو اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتۋ بانكەسىنىڭ شىنجياڭ ۇيعۇر اۆتونوميالى رايوندىق بولىمشە بانكەسى ٴبىداي ساتىپ الۋعا الدىن الا 8 ميلليارد يۋان قارىز اقشا دايىندالعان، 6 ـ ايدىڭ سوڭىنا دەيىن ٴبىر ميلليارد يۋان قارجى ٴبولىنىپ، استىق ساتىپ الۋعا اقشا دايىندالىپ قويۋدى ىسكە اسىرعان.

"استىق جيۋعا قامبا بار" بولۋدى ارقاۋ ەتىپ، قازىرگە دەيىن بۇكىل رايونىمىزداعى ساتىپ الاتىن كاسىپورىندار سيمىدىلعى 2 ميلليون 572 مىڭ تونناعا لىق قامبا دايىندالعان، شارتقا ۇيلەسۋى تەكسەرىپ بەكىتىلگەن شۇعىل جاعدايدا ٴبىدايدى وكىلەتتى جىناۋ ـ ساقتاۋ قامباسى 346عا، جالپى قامبا سيمىدىلعى 4 ميلليون 885 مىڭ تونناعا جەتكەن.

جازعى استىق جىناۋ مەزگىلىندە جەر ـ جەر قىزمەت كۇشىن تولقىتاپ، ايماقتا (وبلىس، قالا) 5تە 7 ادام، اۋداندا (قالا، رايون) 4تە 6 ادام قىزمەت ورنىندا بولۋعا كەپىلدىك ەتىپ، ٴبىداي جىناۋ ـ ساقتاۋ ٴتۇزىمى رەفورماسى جانە جازعى استىق ساتىپ الۋ بويىنشا ۇيىمداستىرۋ، اتقارۋ، ساياساتتى ۇگىتتەۋ، باعانى باقىلاۋ ـ تۇسپالداۋ، ساندى مالىمەتتەردى جىناقتاۋ، باقىلاۋ ـ تەكسەرۋ، ساپانى باقىلاۋ ـ ولشەۋ جانە ٴوندىرىس حاۋىپسىزدىگى سياقتى قىزمەتتەردى كۇش سالا جاقسى ىستەپ، "استىق باسقاراتىن ادام بار" بولۋدى ىسكە اسىرادى.

اقپار جاريالاۋ ماجلىسىندە اۆتونوميالى رايوندىق استىق جانە زاتتىق قور مەكەمەسىنىڭ ورىنباسار مەڭگەرمە دارەجەلى كادرى لىۋ شۇەمەيگ مىنالاردى ٴبىلدىردى: "استىق ساتىپ الۋ رۇقساتى كۇالىگى" بار كاسىپورىندار دىڭ ٴبارىنىڭ اكىمشىلىك ٴوڭىر اتتاپ ساتىپ الۋىنا بولادى. جەر ـ جەردىڭ ساياسات قورعانىن تۇرعىزۋىنا، ساتىپ الۋ وڭىرلەرىن قۇرساۋلاۋىنا، كاسىپورىندارداعى زاڭدى ساتىپ الۋىن ـ ساتۋىن شەكتەۋىنە بولمايدى. استىق دەلدالدارىنىڭ استىق ساتىپ الۋ رۇقساتىن ٴبىتىرۋى قاجەتسىز، الايدا كاسىپتىك سالانىڭ وزىندىك ٴتارتىبىن كۇشەيتىپ، ساتىپ الۋ ارەكەتىن جۇيەلىلەندىرىپ، ەگىنشىلەردىڭ مۇددەسىن زياندىاۋعا قاتاڭ تىيىم سالۋ كەرەك.

اۆتونوميالى رايون تاعى جازعى استىق ساتىپ الۋ بويىنشا ارنۋ ـ شاعىم بەرۋ، اشكەرەلەۋ تەلەفونى: 12325 ـــ بۇكىل ەلدىڭ استىق اينالىمىن باقىلاۋ ـ باسقارۋ ىستىق لەنياسىن جانە 12315 ـــ بازار باقىلاۋ ـ باسقارۋ بويىنشا ارنۋ ـ شاعىم بەرۋ، اشكەرەلەۋ ىستىق لەنياسىن جاريالادى.